

Liite 1

Ohjelman suunnittelussa huomioitu lainsäädäntö sekä huomioidut eduskunnan ja valtioneuvoston päätökset ja linjaukset

Lainsäädäntö

Suomen perustuslaki ([731/1999](#))

83 § Valtion talousarvio: Eduskunta päättää varainhoitovuodeksi kerrallaan valtion talousarvion, joka julkaistaan Suomen säädöskokoelmassa

121 § Kunnallinen ja muu alueellinen itsehallinto:.. Kuntien hallinnon yleisistä perusteista ja kunnille annettavista tehtävistä säädetään lailla.

Kuntalaki ([410/2015](#))

Laissa määritellään Kuntien ja valtion suhde, taloustietojen tuottaminen ja julkaisu sekä valtiovarainministeriön rooli talouden ja hallinnon valvonnassa ja seurannassa.

10 § Kuntien seuranta ja laillisuusvalvonta: Valtiovarainministeriö seuraa yleisesti kuntien toimintaa ja taloutta sekä huolehtii, että kuntien itsehallinto otetaan huomioon kuntia koskevan lainsäädännön valmistelussa.

12 § Kuntatalousohjelma: Osana valtion ja kuntien neuvottelumenettelyä valmistellaan kuntatalousohjelma. Kuntatalousohjelman valmistelu on osa julkisen talouden suunnitelman ja valtion talousarvioesityksen valmistelua. ... Kuntatalousohjelmassa arvioidaan rahoituksen riittävyttä kuntien tehtävien hoitamiseen (rahoitusperiaate). Ohjelmassa arvioidaan kuntien toimintaympäristön, palveluiden kysynnän ja kuntien tehtävien muutokset sekä tehdään arvio kuntatalouden kehityksestä. Kuntataloutta arvioidaan kokonaisuutena, osana julkista taloutta ja kuntaryhmittäin. Arvioinnissa eritellään kuntien lakisääteiset ja muut tehtävät sekä arvioidaan kuntien toiminnan tuottavuutta.

29 § Viestintä: ... Kunnan on huolehdittava, että toimielinten käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta annetaan esityslistan valmistuttua yleisen tiedonsaannin kannalta tarpeellisia tietoja yleisessä tietoverkossa.

37 § Kuntastrategia:Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista.

Luku 13: 110§-120§ (taloussäännöt ja tuotettavat tiedot)

Valtioneuvoston asetus julkisen talouden suunnitelmasta ([120/2014](#))

2 § Suunnitelman laatiminen: Valtioneuvosto laatii julkisen talouden suunnitelman vaalikaudeksi. Valtioneuvosto tarkistaa julkisen talouden suunnitelman vuosittain seuraavaksi neljäksi vuodeksi huhtikuun loppuun mennessä.

3 § Suunnitelman sisältö: Julkisen talouden suunnitelman tulee kattaa koko julkinen talous. Suunnitelma sisältää valtiontaloutta, kuntataloutta, lakisääteisiä työeläkelaitoksia ja muita sosiaaliturvarahastoja koskevat osat.

Tilastolaki ([280/2004](#)) (Lakia päivitetään)

Valtiovarainministeriö		2 (5)
Kuntatieto-ohjelma		9.3.2016

Laki määrittelee tilastoviranomaisten ja muiden tilastoja laativien viranomaisten toiminta, tiedonkeruuoikeus sekä tiedonkeruussa noudatettavat periaatteet ja tiedonantovelvollisuus:

14§ Tilastokeskuksen oikeus kerätä tietoja tiedonantovelvollisuuden nojalla: Kunnat ja kuntayhtymät ovat velvollisia antamaan salassapitosäännösten estämättä tilastokeskukselle tilastojen laatimisen kannalta välttämättömät tiedot taloudestaan, hyödykkeistään, toiminnan sijainnista, henkilöstöstään ja muista toiminnan edellyttämistä voimavaroista.

Laki Tilastokeskuksesta ([48/1992](#))

1 § Valtion tilastotointa varten on valtiovarainministeriön hallinnonalalla tilastokeskus.

2 § Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja ja selvityksiä sekä huolehtia valtion tilastotoimen yleisestä kehittämisestä yhteistyössä muiden valtion viranomaisten kanssa.

Lisäksi tilastokeskus suorittaa sille erikseen säädetyt tai määrätyt muut tehtävät.

Kirjanpitolaki ([1336/1997](#))

Laki määrittelee kirjanpidon toteuttamisen ja tilinpäätöksen yleiset periaatteet ja keskeiset määritelmät. Laissa määritellään myös kirjanpitolautakunnan kuntajaosto.

Kirjanpitoasetus ([1339/1997](#))

Laissa määritetään tarkemmat tilinpäätöskaavat. Kunnat ja kuntayhtymät soveltavat yleisiä tilinpäätöskaavoja

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta ([621/1999](#))

Laki julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta ([634/2011](#))

Valtioneuvoston asetus valtiovarainministeriöstä ([610/2003](#))

1§ Ministeriön tehtävät

3) valtion talousarvio, julkisen talouden suunnitelma, valtiontalouden kehykset sekä toiminta- ja taloussuunnittelun perusteet;

7) julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajajärjestelmä;

27) valtion yleisen tilastotoimen ohjaus ja kehittäminen;

28) julkishallinnon yleinen kehittäminen sekä valtionhallinnon rakenteiden, ohjausjärjestelmien ja toiminnan kehittäminen;

31) julkisten palvelujärjestelmien laadunhallinnan ja toiminnallisen tehokkuuden parantaminen;

32) julkisen hallinnon tietohallinnon, sähköisen asioinnin ja tietovarantojen käytön yleinen kehittäminen, valtionhallinnon tietohallinnon ohjaus sekä valtionhallinnon tietohallinnon yhteisten kehittämishankkeiden yhteensovittaminen;

33) valtion ja kuntien välisen tietohallintoyhteistyön edistäminen sekä yhteisten toiminnallisten ja teknisten ratkaisujen ja menetelmien kehittäminen ja yhteensovittaminen;

35) kuntajaotus, kunnallishallinto ja -talous sekä valtion ja kuntien suhde;

36) valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen sekä kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki;

Valtioneuvoston ohjesääntö ([262/2003](#))

19§ Valtiovarainministeriön toimiala:

Valtiovarainministeriö		3 (5)
Kuntatieto-ohjelma		9.3.2016

Valtiovarainministeriön toimialaan kuuluvat:

8) *valtion yleinen tilastotoimi;*

9) *julkishallinnon yleinen kehittäminen sekä valtionhallinnon rakenteiden, ohjausjärjestelmien ja toiminnan kehittäminen;*

11) *valtionhallinnon tietohallinnon ohjaus, sähköisen asioinnin ja tietoturvallisuuden yleiset perusteet sekä valtion ja kuntien tietohallintoyhteistyö;*

13) *kuntajaotus, kunnallishallinto ja -talous sekä valtion ja kuntien suhde;*

Valtiovarainministeriön asetus valtiovarainministeriön työjärjestyksestä ([966/2005](#))

3§ Kansantalousosasto

Kansantalousosasto valmistelee asiat, jotka koskevat:

8) *Tilastokeskuksen tehtäviä ja tulosohjausta sekä tilastotoimintaa.*

4§ Budjettiosasto

Budjettiosasto valmistelee asiat, jotka koskevat:

3) *julkisen talouden suunnitelmaa;*

5) *julkisen talouden suunnitelmaan liittyen valtion kuntatalouteen ja kuntien järjestämisvastuulla oleviin palvelujärjestelmiin kohdistamien toimenpiteiden suunnittelua, seurantaa ja analysointia;*

8§ Kunta- ja aluehallinto-osasto

Kunta- ja aluehallinto-osasto valmistelee asiat, jotka koskevat:

2) *kuntien hallintoa;*

4) *kuntien toiminnan ja «talouden» yleistä seurantaa ja ennakointia sekä kuntatalousohjelmaa;*

7) *kunnallisten palvelujen kehittämistä ja arviointia;*

10) *julkisten palvelujärjestelmien kehittämistä sekä niiden laadunhallinnan ja toiminnallisen tehokkuuden arviointia;*

12) *keskus-, alue- ja valtion paikallishallinnon rakenteiden ja toiminnan kehittämistä;*

11§ Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekninen toiminto (JulkICT-toiminto)

Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekninen toiminto valmistelee asiat, jotka koskevat:

1) *julkisen hallinnon tietohallinnon yleistä kehittämistä sekä ohjausta ja «julkisen» hallinnon tietojärjestelmien yhteentoimivuuden edistämistä ja varmistamista;*

2) *julkisen hallinnon sähköisen asioinnin ja tietovarantojen käytön yleistä kehittämistä sekä yhteisten kehittämishankkeiden yhteensovittamista;*

4) *valtion ja kuntien välisen tietohallintoyhteistyön edistämistä ja verkostomaisen toimintatavan edistämistä sekä yhteisten toiminnallisten ja teknisten ratkaisujen ja menetelmien kehittämistä ja yhteensovittamista;*

Eduskunnan linjaukset

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan mietintö ([VaVM 15/2011](#))

Valiokunta korostaa myös tietojärjestelmien toimivuuden ja hyväksikäytön parantamista. Toimivilla tietojärjestelmillä voidaan parantaa työn tuloksellisuutta ja auttaa osaltaan vastaamaan kestävyysvajeesta aiheutuviin haasteisiin. Erityisen tärkeää on saada käyttöön toimivat sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmät ja huolehtia ylipäänsä järjestelmien yhteentoimivuudesta, kokonaistaloudellisuudesta ja tietoturvasta.

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan mietintö ([VaVM 34/2013 vp](#))

Valiokunta pitää tietojärjestelmien kehittämishankkeita välttämättöminä, sillä nykyinen tietojärjestelmäpohja on varsin pirstaloitunut, mikä vaikeuttaa uusien palveluiden

Valtiovarainministeriö		4 (5)
Kuntatieto-ohjelma		9.3.2016

kehittämistä etenkin kuntasektorilla. On myös parannettava kustannustehokkuutta ja julkisen sektorin tuottavuutta mm. yhtenäistämällä tiedon välitykseen rakennettuja järjestelmiä ja huolehtimalla siitä, että kertaalleen talletettu tieto on haettavissa ja välitettävissä turvallisesti järjestelmästä toiseen.... Valiokunta korostaa johdon roolia ja vastuuta ja pitää ensiarvoisen tärkeänä ja kustannustehokkuudenkin

kannalta olennaisena, että hankkeiden kokonaisuutta koordinoidaan. Valiokunta painottaa myös sosiaali- ja terveysalan tietojärjestelmien ja palveluväylän välisten liittymäkohtien ja kehittämistarpeiden huomioon ottamista palveluarkkitehtuurin kehittämisessä.

Eduskunnan tarkastusvaliokunnan mietintö ([TrVM 1/2008 vp](#))

Valiokunnan mielestä kansallinen hanke kuntien ja valtion yhteisen toimintamallin rakentamiseksi tulisi käynnistää osana kunta- ja palvelurakenteen uudistamista yhteistyössä valtion verkkopalvelujen sekä yhdistyvien kuntien ja niiden asukkaiden kanssa ja kohdistaa työhön riittävästi voimavaroja. Erityisesti kunnissa tarvitaan monistamiskelpoisia ratkaisuja ja osaamista hyödyntää muiden kokemuksia. Esimerkiksi kuntien ja valtion virastojen yhteispalvelu on tärkeä ja toimiva tapa kehittää asiakaskeskeisiä julkisia palveluja ja sähköistä asiointia.

Eduskunnan tarkastusvaliokunnan mietintö ([TrVM 6/2008 vp](#))

Valiokunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla taataan julkishallinnon ja ensimmäiseksi terveydenhuollon tietojärjestelmien yhteentoimivuus, yhteiset sovelluspalvelut ja avoimet rajapinnat tietojärjestelmien väliseen saumattomaan tietojen vaihtoon.

Eduskunnan tarkastusvaliokunnan mietintö ([TrVM 2/2012 vp](#))

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ja käyttää pikaisesti tietohallintolain mahdollisuutta asetuksin säätää muun muassa avoimista rajapinnoista. Samanaikaisesti kun päätetään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteista ja järjestämistä vastuuista, tulee linjata tietohallintorakenteen vaatimat toimivalta- ja vastuusuhteet tavalla, joka ei jätä epäselvyyttä siitä, millä toimijalla on viimekätinen vastuu asiassa.

Eduskunnan tarkastusvaliokunnan lausunto ([TrVL 7/2013 vp](#))

Valiokunta on useasti todennut, että pelkkä informaatio-ohjaus ei ole riittävä tapa julkishallinnon tietojärjestelmien ohjaamiseen, vaan tarvitaan myös lainsäädäntöä ja yhteisiä standardeja. Vuonna 2011 voimaan tullut tietohallintolaki on selkeyttänyt ohjausta, mutta viime kädessä ministeriöt ja hallinnonalat vastaavat omien alueittensa sähköisten palveluiden kehityksestä.

Eduskunnan tarkastusvaliokunnan mietintö ([TrVM 7/2014 vp](#))

Eduskunta on edellyttänyt, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ja käyttää pikaisesti tietohallintolain mahdollisuutta asetuksin säätää muun muassa avoimista rajapinnoista. Samanaikaisesti kun päätetään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteista ja järjestämistä vastuuista, tulee linjata tietohallintorakenteen vaatimat toimivalta- ja vastuusuhteet tavalla, joka ei jätä epäselvyyttä siitä, millä toimijalla on viimekätinen vastuu asiassa (TrVM 2/2012 vp - M 3/2012 vp).

Valiokunta toteaa, että kannanoton edellyttämien asetusten antamisessa ei ole edetty eduskunnan tahdon mukaisesti. Samoin sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien johtamisen ja yhteensopivuuden vaatimat toimivalta- ja vastuusuhteet ovat edelleen epäselvät.

Eduskunnan hallintovaliokunnan lausunto ([41/2014 vp](#))

Hallintovaliokunta toteaa, että tietojärjestelmien yhteentoimivuuden edistämiseksi on tehty tärkeää työtä, mutta kokonaisuutena tietohallintolain täytäntöönpano ei ole

Valtiovarainministeriö		5 (5)
Kuntatieto-ohjelma		9.3.2016

edennyt odotetusti. Hallintovaliokunta katsoo, että tietohallintolain täytäntöönpanoa tulee tehostaa ja ottaa myös laissa säädetyt asetustenantovaltuudet nykyistä laajemmin käyttöön. Myös kunnat tarvitsevat valtion taholta nykyistä tehokkaampaa ohjausta.

Hallintovaliokunta pitää lain täytäntöönpanon ja kustannustehokkuuden kannalta olennaisena, että kokonaisuuksia koordinoidaan ja järjestelmien toiminnallisesta yhteensopivuudesta huolehditaan. Valiokunta tähdentää johdon roolia ja vastuuta. Valiokunta korostaa, että tietojärjestelmien kehittäminen tulee nähdä osana valtionhallinnon toiminnan ja palvelujen kehittämistä.

Valtioneuvoston päätökset

Valtioneuvoston päätös rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanosta ([VN 29.11.2013](#))

Tietovarannot (julkisen hallinnon) avataan vaiheittain 2014-2018.

Päätetään uudesta kuntatalouden ohjausjärjestelmästä liitteessä 1 täsmennetyt esityksen mukaisesti.

Liite 1. Kuntatalouden ohjauksen toimivuuden turvaamiseksi Kuntatieto-ohjelman toimeenpanossa otetaan huomioon kuntatalouden ohjauksen edellyttämät tietotarpeet. Vauhditetaan julkisten palvelujen kustannusten läpinäkyvyyttä ja vertailtavuutta ottamalla kuntasektorilla käyttöön yhtenäinen malli tuotannon ja kustannusten laskentaan ja vertailuun.

Valtioneuvoston periaatepäätös julkisen sektorin digitaalisten tietoaineistojen saatavuuden parantamisesta ja uudelleenkäytön edistämisestä ([VN 3.3.2011](#))

Tietosisältöjen kuvaus harmonisoidaan julkisen hallinnon suosituksella (JHS-standardit). Viranomaisia kannustetaan yhtenäistämään tarjottavien tietojen esittämistapaa suositusten mukaisesti.

Toteutuksen aikana huomioidut hallitusohjelmat ([29.5.2015](#)) ([24.6.2014](#)) ja ([22.6.2011](#))

Hallitusohjelmien tavoitteet ja tehtävät.

Muuta

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeet ([Kuntaliiton sivuilla](#)).

Suomen XBRL konsortion ohjeet ([Tieke:n sivuilla](#))
